



Національний університет  
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування  
Навчально-науковий інститут агроєкології та землеустрою  
Кафедра землеустрою, кадастру, моніторингу земель та  
геоінформатики

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор з науково-педагогічної,  
методичної та виховної роботи

\_\_\_\_\_ О.А. Лагоднюк

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2019 р.

**05-05-21**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Program of the Discipline**

**ТЕРИТОРІАЛЬНО-ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ**

**TERRITORIAL SPATIAL PLANNING**

(назва навчальної дисципліни)  
(name of the discipline)

Спеціальність  
Specialty

193 Геодезія та землеустрій  
193 Geodesy and land management  
(шифр і назва спеціальності)  
(code and name of the Specialty)

Спеціалізація  
Specialization

Землеустрій та кадастр  
Land management and cadastre  
(назва спеціалізації)  
(name of the Specialization)

Рівне - 2019



Національний університет

Робоча програма навчальної дисципліни «Територіально-просторове планування» для студентів, які навчаються за спеціальністю «Геодезія та землеустрій». – Рівне: НУВГП, 2019. – 15 с.

Розробник: Придатко Олександр Миколайович, старший викладач кафедри землеустрою, кадастру, моніторингу земель та геоінформатики

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри землеустрою, кадастру, моніторингу земель та геоінформатики. Протокол від 27 лютого 2019 р. № 6.

В. о. завідувача кафедри \_\_\_\_\_ Ліщинський А.Г.

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій». Протокол від 26 березня 2019 р. № 5.

Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ Мошинський В.С.



## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Територіально-просторове планування» складена для студентів спеціальності «Геодезія та землеустрій».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення системи планування в Україні, методологію стратегічного і тактичного планування, застосування соціально-економічного аналізу у процесі стратегічного планування, моніторингу та оцінювання реалізації стратегічного плану, визначення засобів і методів обґрунтування планових рішень на регіональному та місцевому рівні, вивчення організаційних механізмів планової роботи з розвитку територій та інформаційної бази забезпечення процесу планування розвитку територій.

Вивчення даної дисципліни спирається на такі дисципліни, як «Геодезія», «Основи земельного кадастру та права», «Кадастр», «Управління урбанізованими територіями». Вона є базовою для подальшого вивчення таких дисциплін, як «ГІС в кадастрових системах», «Управління земельними ресурсами», «Законодавче забезпечення кадастру нерухомості» та інших.

## Анотація

Впровадження в навчальну програму підготовки спеціалістів землепорядного профілю дисципліни «Територіально-просторове планування» необхідне для підвищення професійного рівня майбутніх фахівців.

Організація ефективного управління складатиметься з багатьох функцій, однак, першорядне значення має планування, що передбачає розробку стратегічних, довгострокових, поточних, оперативних планів, планів інвестиційних проектів. Планування спрямоване на підвищення ефективності національного господарства на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, раціонального використання матеріальних і фінансових ресурсів. План передбачає генеральну стратегію розвитку будь-якого суб'єкта господарювання та виконує функції контролю й оцінки.

**Ключові слова:** генеральний план населеного пункту; громадські інтереси; громадські слухання; державні будівельні норми; децентралізація влади; містобудівна документація; об'єднана територіальна громада (ОТГ); оприлюднення просторове планування; регіональні інтереси; стратегія розвитку території; схема планування



### Abstract

Implementation of the «Territorial spatial planning» discipline in the curriculum of specialists in land management is required for improving the professional level of future specialists.

Organization of effective management consists of many functions, however, the planning, which involves the development of strategic, long-term, current, operational plans, plans of investment projects, is of paramount importance. Planning is aimed at increasing the efficiency of the national economy based on the implementation of scientific and technological progress, rational use of material and financial resources. The plan provides the general strategy for the development of any entity and performs monitoring and evaluation functions.

**Key words:** general layout of the settlement; public interests; public hearings; state building standards; decentralization of power; town-planning documentation; united territorial community (OTG); Disclosure spatial planning; regional interests; territory development strategy; scheme of territory planning; consolidation of territorial units; functional zone zoning.



## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120	Спеціалізація «Землеустрій та кадастр»	Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
		22	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 СРС – 4	Рівень вищої освіти – бакалавр	Практичні	
		20	6
		Самостійна робота	
		78	112
		Вид контролю:	
		залік	залік

### Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 6,7% до 93,3%



## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** вивчення навчальної дисципліни є отримання теоретичних знань та здобуття відповідних практичних навиків щодо планування розвитку територій та формування професійних компетентностей з управління стратегічними та тактичними змінами територій.

**Завдання дисципліни** полягає у тому, щоб

- вивчення студентами системи територіального планування в Україні;
- формування систематизованих знань про систему планування та прогнозування розвитку міст і регіонів, діяльність посадових осіб та органів місцевої влади, їх повноваження та завдання у сфері соціально-економічного розвитку і планування;
- оволодіння методологією стратегічного і тактичного планування, методичним інструментарієм обґрунтування планових рішень;
- набуття глибоких теоретичних знань відносно принципів, методів і прийомів якісного та кількісного обґрунтування планових показників розвитку територій;
- набуття вмінь і навичок використання їх у практичному управлінні при здійсненні соціально-економічного аналізу у процесі стратегічного планування, моніторингу та оцінюванні реалізації стратегічного плану, прогнозуванні та плануванні на регіональному та місцевому рівнях;
- вивчення питань організації планової роботи з розвитку територій.

Відповідно до освітньо-професійної програми після вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним:

- оперувати основними категоріями і методами дисципліни при вирішенні професійних завдань;
- аналізувати значущі проблеми та процеси та знаходити шляхи вирішення проблем, які виникають під час професійної діяльності;
- розробляти та здійснювати обґрунтування оптимальних управлінських рішень щодо планування розвитку територій
- приймати обґрунтовані рішення;
- застосовувати знання в практичних ситуаціях і проводити дослідження на професійному рівні



## **Модуль 1**

### **Змістовий модуль 1. *Сутність та теоретико-правові аспекти просторового планування***

#### **Тема 1. *Просторове планування в контексті сталого розвитку***

Зміст поняття «просторового планування». Класифікація об'єктів нерухомості. Система кадастрової ідентифікації земель.

#### **Тема 2. *Сутність і поняття розселення, як основи територіально-просторового планування***

Зонування території. Функціональне використання земель. Категорії населених пунктів. Особливості функціонування категорій населених пунктів.

#### **Тема 3. *Основи стратегічного планування***

Для чого потрібна стратегія розвитку. Етапи та порядок розроблення стратегії місцевого розвитку.

#### **Тема 4. *Законодавчі вимоги до територіально-просторового планування***

Закони України «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», державні будівельні норми щодо розміщення певних об'єктів.

#### **Тема 5. *Просторовий аналіз фінансово-економічного та природного потенціалу території***

Визначення сильних та слабких сторін громади. Визначення викликів та загроз. Проведення SWOT-аналізу.

### **Змістовий модуль 2. *Перспективний план розвитку ОТГ***

#### **Тема 6. *Прогнозування сценаріїв розвитку території та визначення пріоритетів майбутнього розвитку***

Визначення пріоритетів розвитку на майбутнє. Сценарії оптимістичний та песимістичний. Прогнозування сценаріїв розвитку громади.



### **Тема 7. Формування дорожньої карти розвитку територіально-просторового розвитку території**

Почерговість здійснення заходів із реалізації стратегії розвитку. Складання планів реалізації Стратегії.

### **Тема 8. Містобудівна та землепорядна документація з просторового планування**

Види містобудівної документації. Документація із землеустрою що регулює просторове планування в громаді.

### **Тема 9. Організація розроблення та затвердження містобудівної документації**

Організація розроблення містобудівної та землепорядної документації. Порядок погодження та затвердження документацій з просторового планування.

### **Тема 10. Використання просторової документації в практичній діяльності**

Доступність документації з просторового планування. Практичні поради щодо використання документації з просторового планування.

## **4. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усьо- го	у тому числі			Усьо- го	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Модуль 1</b>								
<b>Змістовий модуль 1. Сутність та теоретико-правові аспекти просторового планування</b>								
<b>Тема 1. Просторове планування в контексті сталого розвитку</b>	12	2	2	6	12	1	-	11
<b>Тема 2. Сутність і поняття розселення, як основи територіально-просторового планування</b>	12	2	2	8	12	-	1	11
<b>Тема 3. Основи стратегічного планування</b>	12	2	2	8	12	-	-	12



<b>Тема 4. Законодавчі вимоги до територіально-просторового планування</b>	12	2	2	8	12	-	1	11
<b>Тема 5. Просторовий аналіз фінансово-економічного та природного потенціалу території</b>	12	4	2	8	12	-	-	12
<b>Разом – змістовий модуль 1</b>	<b>60</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>38</b>	<b>60</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>57</b>
<b>Змістовий модуль 2. Перспективний план розвитку ОТГ</b>								
<b>Тема 6. Прогнозування сценаріїв розвитку території та визначення пріоритетів майбутнього розвитку</b>	12	2	2	8	12	-	1	11
<b>Тема 7. Формування дорожньої карти розвитку територіально-просторового розвитку території</b>	12	2	2	8	12	1	1	11
<b>Тема 8. Містобудівна та землепорядна документація з просторового планування</b>	12	2	2	8	12	-	1	11
<b>Тема 9. Організація розроблення та затвердження містобудівної документації</b>	12	2	2	8	12	-	-	11
<b>Тема 10. Використання просторової документації в практичній діяльності</b>	12	2	2	8	12	-	1	11
<b>Разом – змістовий модуль 2</b>	<b>60</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>40</b>	<b>60</b>	<b>1</b>	<b>4</b>	<b>55</b>
<b>Усього годин</b>	<b>120</b>	<b>22</b>	<b>20</b>	<b>78</b>	<b>120</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>112</b>

## 5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<b>Тема 1</b> Ситуативне дослідження: проведення swot-аналізу на прикладі конкретної території	4	1
2	<b>Тема 2.</b> Створення сценаріїв – напрями ОТГ в майбутньому	4	2
3	<b>Тема 3.</b> Тестування сценаріїв та визначення пріоритетів майбутнього розвитку конкретної	4	1

	території		
4	<b>Тема 4.</b> Синтез – формулювання концепції просторового розвитку ОТГ	4	1
5	<b>Тема 5.</b> Імплементация – складання дорожньої карти та демонстраційний проект	4	1
	<b>Разом</b>	<b>20</b>	<b>6</b>

## 6. Самостійна робота

За навчальним планом на самостійну роботу відводиться 78 години для студентів денної форми навчання, 106 годин для студентів заочної форми навчання

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання  
 підготовка до аудиторних занять – 0,5 год. / 1 год. занять,  
 підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС,  
 опрацювання окремих тем або їх частин, які не викладаються на лекціях.

Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Обсяг часу, годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до аудиторних занять	22	16
2	Підготовка до контрольних заходів	26	28
3	Опрацювання тем, які не розглядаються під час аудиторних занять	30	68
	Всього	78	112

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<b>Тема 1.</b> Вивчення системи планування в Україні	5	10
2	<b>Тема 2.</b> Методологія стратегічного і тактичного планування	5	10
3	<b>Тема 3.</b> Застосування соціально-економічного аналізу у процесі стратегічного планування	5	12
4	<b>Тема 4.</b> Моніторинг та оцінка реалізації стратегічного плану	5	12
5	<b>Тема 5.</b> Визначення засобів і методів обґрунтування планових рішень на регіональному та місцевому рівні	5	11

6	<b>Тема 6.</b> Вивчення організаційних механізмів планової роботи з розвитку територій та інформаційної бази забезпечення процесу планування розвитку територій	5	13
	<b>Разом</b>	30	68

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань

## 7. Методи навчання

На лекційних заняттях застосовується мультимедійна презентація, проводиться дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях виконуються завдання, наближені до реальних виробничих задач, вирішуються ситуаційні завдання із використанням роздаткового матеріалу з реальними даними. Виконання зазначених вище завдань супроводжується опрацюванням основної і допоміжної навчальної та навчально-методичної літератури, нормативно-правової літератури, а також періодичних видань.

Для досягнення мети і завдань вивчення дисципліни студентам надаються індивідуальні консультації, проводяться пояснення окремих питань, бесіди, дискусії.

## 8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі види контролю:

- 1) поточний контроль
  - перед виконанням та при захисті практичних робіт;
  - при проведенні модульних контрольних робіт;
- 2) підсумковий контроль.

Поточний контроль теоретичних знань студентів з навчальної дисципліни перед виконанням та при захисті практичних робіт проводиться у письмовій формі або у формі усного опитування на кожному практичному занятті. Поточний контроль теоретичних знань студентів з навчальної дисципліни за змістовими модулями проводиться шляхом тестування з використанням технічних засобів.

Контроль самостійної роботи проводиться на практичних заняттях шляхом перевірки виконаних студентами завдань для самостійної роботи відповідно до варіанту.

Підсумковий контроль знань проводиться в формі заліку за результатами поточного контролю.

Для діагностики знань студентів використовується 100-бальна рейтингова шкала оцінювання.



## 9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2, ... , T9 – теми змістових модулів

## Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 10. Методичне забезпечення

1. 05-05-61 Мошинський, В. С., Ліщинський, А. Г. (2018) Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Законодавче забезпечення кадастру нерухомості» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 193 “Геодезія та землеустрій” денної та заочної форм навчання / URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/12470>.

2. 05-05-59 Ліщинський, А.Г., Корбутяк, В. М., Придатко, О. М., Круглик О.С. (2018) Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Законодавче забезпечення кадастру нерухомості» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 193 “Геодезія та землеустрій” денної та заочної форм навчання / URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/12470>.

3. 05-05-60 Мошинський, В. С., Ліщинський, А.Г., Наконечна, Ж. В. (2018) Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Законодавче забезпечення кадастру нерухомості” для здобувачів вищої



## 11. Рекомендована література

### Базова

1. Планування міст : навчальний посібник / Дідик В.В., Павлів А.П. – Львів : НУ «Львівська політехніка», 2003. – 412 с.
2. Кадастр населених пунктів : підручник / Ступень М.Г., ГУЛЬКО Р.Й., МИКУЛА О.Я. – ЛЬВІВ.: «НОВИЙ СВІТ-2000», 2005. – 392 с.
3. Розланування та забудова території сільських населених пунктів і фермерських господарств : навчальний посібник / Лоїк Г.К., Тарасюк І.Г., Степанюк А.В., Смолярчук М.В. – К : Арістей, 2009. – 344 с.
4. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад : навчальний посібник / Група радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою». – Київ 2019: URL: <http://www.rdp.a.regionet.org.ua/215>

### Допоміжна

1. Берданова О. Оперативне планування реалізації стратегії територіального розвитку : практичний посібник / [О. Берданова, Є. Фишко] ; Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO". – К. : ТОВ "Софія-А", 2012. – 48 с.
2. Основи регіонального управління в Україні. Підруч. (з грифом МОН України) / За ред.: В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. – К.:НАДУ, 2011. – 635 с.
3. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 396 с.
4. Пушкар З., Пушкар Б. Стратегічне планування регіонального розвитку // Українська наука: минуле, сучасне й майбутнє. – випуск 13. – 2008. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/Un\\_msm/2008\\_13/Puskar.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Un_msm/2008_13/Puskar.pdf)
5. Кукса І.М., Гончаров Є.В. Черняков І.С. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку регіону [Електронний ресурс]: - Режим доступу:[http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/vsunu/2011\\_17/Kulsa\\_Gonc.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2011_17/Kulsa_Gonc.pdf)



## Нормативно-правова

1. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/page3>. (дата звернення 07.02.2019).
2. Водний кодекс України: Закон України від 22.05.2008 р. №10-рп/2008.
3. Про землеустрій: Закони України від 22 травня 2003 р. за № 858-IV
4. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закони України від 19 червня 2003 р. за № 963-IV
5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. за № 1264-XII
6. Порядок проведення інвентаризації земель : затв. постановою КМУ від 23.05.2012 р. №513. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/513-2012-%D0%BF> (дата звернення 07.02.2019).
7. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування та забудова територій
8. ДБН Б.2.2-3:2012 Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту
9. Постанова Верховної Ради України «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них» від 8.05.96 р. № 486
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» від 18.12.98 р. № 2024

## 12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
2. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
4. Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
5. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <http://land.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
6. Державний комітет статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
7. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/> (дата звернення 07.02.2019).
8. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/> (дата звернення 07.02.2019).



Національний університет

9. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://cbs.rv.ua/> (дата звернення 07.02.2019).

10. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (дата звернення 07.02.2019).



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування